

Οι Μεταξάδες στο μονοπάτι του χρόνου

Α' ΛΥΚΕΙΑΚΗ ΤΑΞΗ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΜΕΤΑΞΑΔΩΝ

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2011-12

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ :

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ, ΠΕ09
ΤΣΙΑΟΥΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, ΠΕ04.02**

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΜΑΘΗΤΕΣ :

1. ΑΡΓΥΡΟΥΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
2. ΝΙΚΗΦΟΡΙΔΗΣ ΠΑΣΧΑΛΗΣ
3. ΤΕΡΖΟΥΔΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
4. ΤΣΙΑΚΟΡΟΥΔΗ ΕΛΕΝΗ
5. ΧΙΟΥΣΜΕΝΟΓΛΟΥ ΙΣΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΠΡΟΛΟΓΟΣ
2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ
3. Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΗ
4. Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ
5. Η ΛΑΪΚΗ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ
6. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Δίπλα στα Ελληνοβουλγαρικά σύνορα, στο βορειοανατολικό άκρο της Ελλάδας και κοντά στην κοίτη του Ερυθροπόταμου συναντάμε τον διατηρητέο οικισμό των Μεταξάδων. Οι κλασικές και περίτεχνες κατασκευές των σπιτιών συνδυάζονται με πλαστικότητα και χάρη και δημιουργούν το ομορφότερο χωριό του νομού Έβρου. Η αρμονική συνύπαρξη της τοπικής πέτρας και του ξύλου προσδίδει στο χωριό μια κομψότητα και αρχοντιά, που ξαφνιάζει ευχάριστα τον κάθε επισκέπτη. Τα καλοβαλμένα πέτρινα σπίτια, οι ήχοι, οι μυρωδιές του χωριού και το πυκνό δάσος, που πολιορκεί τον οικισμό, στήνουν ένα αυθεντικό σκηνικό που αξίζει να γνωρίσει κανείς¹.

Το χωριό, από την 1-1-2011, οπότε και καταργήθηκαν οι πρώην Καποδιστριακοί Δήμοι Μεταξάδων και Διδυμοτείχου, ανήκει στο νέο Καλλικρατικό Δήμο Διδυμοτείχου. Στόχος αυτής της εργασία μας είναι όλοι να γνωρίσουν καλύτερα και να εκτιμήσουν τον πανέμορφο τόπο μας! Παράλληλα θέλουμε να δώσουμε κίνητρα σε όλους, για να μας επισκεφτούν.

2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Οι Μεταξάδες είναι ένα χωριό με πολύ μεγάλη ιστορία, δόξα, περηφάνια. Τα χαρακτηριστικά όμως αυτά, με το πέρασμα του χρόνου, αρχίζουν να χάνονται. Το χωριό, επί Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, οπότε και αρχίζει η πορεία του μέσα στο χρόνο, λεγόταν Δογάντζια και ήταν χτισμένο 2 με 3 χιλιόμετρα δυτικά του σημερινού χωριού. Φήμες λένε ότι η ονομασία αυτή στηρίζεται στη λέξη ‘ντουγάντζι’, που είναι αρπακτικό πουλί και χαρακτηρίζει την ορεινή θέση του τότε χωριού. Το χωριό σ’αυτή την τοποθεσία δεν παρέμεινε για πολύ, επειδή το 1825, εμφανίστηκαν πολλά κρούσματα χολέρας και εξοντώθηκε μεγάλος αριθμός κατοίκων. Όσοι κατάφεραν να σωθούν, το εγκατέλειψαν, στρεφόμενοι ή προς τη Βάρνα και τη Σωζόπολη ή προς τα διπλανά δάση μέχρι να αντιμετωπιστεί η επιδημία. Εξαιτίας των άταφων πτωμάτων που υπήρχαν στο χωριό οι εναπομείναντες κάτοικοι φοβήθηκαν να επιστρέψουν στα σπίτια τους, με αποτέλεσμα να το εγκαταλείψουν οριστικά και να ψάξουν ένα καινούργιο μέρος, για να εγκατασταθούν. Αναζητώντας μέρος επέλεξαν την σημερινή τοποθεσία, γιατί θεώρησαν ότι είχε πολλά πλεονεκτήματα. Το σημαντικότερο από αυτά ήταν η αφθονία σε πόσιμο νερό. Η νέα

τοποθεσία πήρε το όνομά της από τον πρώτο κάτοικο που έκτισε το σπίτι του εκεί, τον Δημήτριο Τουκματσή και η τοποθεσία ονομάστηκε Τουκμάκι. Τότε τουκμάκι έλεγαν το σφυρί των λιθοξόων, των χαλκοματάδων και των μαστόρων που δούλευαν την πέτρα. Καθώς η πέτρα ήταν η κύρια ασχολία των τουκμακιωτών, είναι εύκολο να καταλάβει ο επισκέπτης, γιατί τα σπίτια είναι χτισμένα με μια ιδιαίτερη ιδιομορφία. Το σημερινό όνομα 'Μεταξάδες' το πήρε από το άφθονο μετάξι που παραγόταν, καθώς η σηροτροφία ήταν η κύρια ενασχόληση των κατοίκων μέχρι το 1921.

Ο πληθυσμός του χωριού άρχισε να αυξάνεται, χάρη στην έλευση οικογενειών από τα γύρω χωριά, την Ήπειρο και την Κύπρο. Οι οικογένειες αυτές ήρθαν στο Τουκμάκι, για το υγιεινό κλίμα του, αλλά και για την ωφέλιμη γεωγραφική του θέση. Βρίσκεται ανάμεσα σε τέσσερα υψώματα : Τον προφήτη Ηλία, Την Πάνω Τούμπα, την Κάτω Τούμπα και την Ασβεσταριά.

Το χωριό και η γύρω περιοχή είχε υποστεί πολλές λεηλασίες. Αρχικά, λεηλατήθηκαν από του Τούρκους, οι οποίοι κατέλαβαν τη Θράκη από το 1361 ως το 1878 και μετά η περιοχή καταλήφθηκε από τους Ρώσους για 3 χρόνια. Οι Τούρκοι μετά από 12χρονη πολιορκία κατάφεραν να καταλάβουν το 1361 το Διδυμότειχο. Στη συνέχεια, την ίδια χρονιά κατέλαβαν και την περιοχή από την Ανδριανούπολη μέχρι και τη Φιλιπούπολη. Κατά τη διάρκεια της παρουσίας του στην περιοχή, ο Σουλτάνος Μουράτ Α΄ είχε παραβιάσει και λεηλατήσει αδιάκοπα την Θρακική γη προκαλώντας τεράστιες υλικές καταστροφές σε μοναστήρια, εκκλησίες και σπίτια. Επιπλέον, οι κάτοικοι της περιοχής εκτός από την υλική είχαν υποστεί και ηθική καταστροφή, διότι παράλληλα με την απώλεια των περιουσιών και των σπιτιών τους θρηνούσαν ανθρώπινα θύματα. Είχαν πλέον υποδουλωθεί ολοκληρωτικά στους Τούρκους. Παρά την τραγική κατάσταση, στην οποία βρισκόταν οι ντόπιοι, κατάφεραν μετά από σκληρή δουλειά και αρκετό χρόνο να αναδιοργανωθούν και να αποκτήσουν χρήματα με τα οποία στην ουσία αγόρασαν πίσω την κλεμμένη τους γη.

Το 1878 η Ρωσία, αφού είχε καταλάβει την περιοχή για χρόνια, την παρέδωσε και πάλι στην Τουρκία. Από τότε επικρατούσε ισονομία και ελευθερία (ως το 1908) και δεν υπήρχαν προβλήματα με τους Τούρκους. Από το 1908, όμως, αρχίζουν και πάλι τα βάσανα για τους Έλληνες. Η Τουρκία αλλάζει Σύνταγμα και αρχίζει τη στράτευση Ρωμιών. Την περίοδο του Α΄ Βαλκανικού Πολέμου χιλιάδες Θράκες φονεύτηκαν, διότι οι Τούρκοι τους τοποθετούσαν στην πρώτη γραμμή κρούσης. Το Μάρτιο του 1914 η τουρκική κυβέρνηση αποφάσισε να κάνει επιστράτευση των κατοίκων από 20 ως 46 ετών με αποτέλεσμα το χωριό να ερημώσει από άνδρες. Οι πιο πολλοί απ' αυτούς έπεσαν

νεκροί στην μάχη του Τσιανάκ Καλί. Τέλος, τα χωριά το 1914 υπέφεραν ιδιαίτερα από τον ξένο ζυγό (Σερβία), που εγκαταστάθηκε εκεί. Για τον λόγο αυτό πολλοί κάτοικοι κατέφυγαν στα γύρω υψώματα και το πρόβλημα της πείνας επέστρεψε και πάλι στις οικογένειες.

Στις 28 Σεπτεμβρίου του 1915 οι Βούλγαροι, ύστερα από συνθηκολόγηση με τους Τούρκους, πήραν στην κατοχή τους το Διδυμότειχο ως αντάλλαγμα για τη συμμετοχή της Βουλγαρίας στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Φτάνουν στο χωριό και για ένα χρόνο ζουν ειρηνικά με τους κατοίκους. Το Σεπτέμβριο, όμως, του 1916 οι Βούλγαροι αρχίζουν να δείχνουν το πραγματικό τους πρόσωπο. Προσπάθησαν να εκβουλαρίσουν την περιοχή. Έτσι, φέρνουν δασκάλους από τη Βουλγαρία, ενώ φυλακίζουν τους Έλληνες δασκάλους και παπάδες. Εξορίζουν τον Μητροπολίτη Φιλάρετο και απειλούν όλους τους κατοίκους. Και φυσικά πάλι είχαμε επιστρατεύσεις. Αντίπαλοι τότε ήταν η Αγγλία, η Γαλλία, η Ελλάδα και Ιταλία από το ένα στρατόπεδο και η Βουλγαρία με την Τουρκία από το άλλο. Οι κάτοικοι του χωριού που είχαν επιστρατευθεί υποχρεώθηκαν να πολεμήσουν με τα αδέρφια τους στη μάχη της Ασπροβάλτας στη Θεσσαλονίκη.

Σύμφωνα με το βιβλίο του κύριου Χάλαρη, μετά το τέλος του Β' Παγκόσμιου Πολέμου, η Ελλάδα αιματοκυλίστηκε για μια πενταετία από τον εμφύλιο. Σύμφωνα με τον Α. Τερζούδη, η αντάρτικη επίθεση συνέβη τον Δεκέμβριο του 1946, ανήμερα του Αγίου Νικολάου, όταν το χωριό περικυκλώθηκε από αντάρτες. Την ημέρα εκείνη οι περισσότεροι χωροφύλακες του χωριού είχαν φύγει για το Διδυμότειχο, στο χωριό είχαν μείνει μόνο τρεις, τους οποίους συνέλαβαν οι αντάρτες, τους οδήγησαν στην πλατεία του χωριού και τους έδεσαν σε ένα δένδρο “ καραγάτσι”. Οι αντάρτες ήταν πολλοί και γύριζαν από σπίτι σε σπίτι προτρέποντας τους κατοίκους να μαζευτούν στην πλατεία, με τη δικαιολογία ότι θα τους μιλούσε ένας πατριώτης. Όταν μαζεύτηκε όλο το χωριό στην πλατεία, οι χωροφύλακες εκλιπαρούσαν τους κατοίκους να πουν καλά λόγια γι' αυτούς μήπως και γλιτώσουν από τα αδίστακτα χέρια των ανταρτών, αλλά μάταια. Οι αντάρτες σκότωσαν δύο από τους τρεις χωροφύλακες. Ο τρίτος γλίτωσε, γιατί ήταν γνωστός ενός αντάρτη. Στην συνέχεια οι αντάρτες, αφού σκότωσαν και εκφόβησαν αρκετό κόσμο, έφυγαν.

Στα μέσα του Μαΐου του 1949, οι περιοχές γύρω από τους Μεταξάδες είχαν περικυκλωθεί από αντάρτες με αποτέλεσμα οι κάτοικοι αυτών να εγκατασταθούν στους Μεταξάδες. Τελικά η επίθεση άρχισε την Κυριακή 15 Μαΐου με τους κατοίκους να τρέχουν φοβισμένοι να κρυφτούν στους γύρω λόφους, όπου υπήρχαν πολλά οχυρά. Οι αντάρτες τρία 24ωρα προσπαθούσαν να καταλάβουν το ύψωμα. Ο στρατός, όμως, με τη

βοήθεια των κατοίκων τους απώθησε παρά το γεγονός πως ο ανεφοδιασμός γινόταν με μεγάλη δυσκολία.

Από εκεί και πέρα η ζωή των κατοίκων του χωριού ήταν πολύ δύσκολη. Οι κάτοικοι είχαν χάσει τα πάντα (χρήματα, περιουσίες, σπίτια και μερικοί τα αγαπημένα τους πρόσωπα). Για ένα μικρό διάστημα οι κάτοικοι του χωριού έκαναν κάποιες ενέργειες, για να ανακτήσουν τις περιουσίες τους και να ξανακτίσουν τα σπίτια τους, αλλά οι ενέργειες αυτές έπεσαν στο κενό, καθώς δεν μπόρεσαν να τα βγάλουν πέρα, γιατί δεν υπήρχαν δουλειές ,που θα τους απέφεραν χρήματα για την υλοποίηση των σχεδίων τους. Γι' αυτό από το 1950 άρχισε να εμφανίζεται το φαινόμενο της μετανάστευσης προς τις αναπτυγμένες χώρες. Ο μεγαλύτερος αριθμός κατοίκων μετανάστευσε στην Γερμανία. Η συμπεριφορά των Γερμανών προς τους Έλληνες δεν ήταν και η καλύτερη. Σύμφωνα με πληροφορίες, οι μετανάστες δέχτηκαν πολλές πιέσεις και πολλά «καψώνια» από τους Γερμανούς. Επιπλέον, επειδή δεν μπορούσαν να βρουν εύκολα εργασία, υπέφεραν και πέθαιναν από υποσιτισμό. Ακόμη ένα σημαντικό πρόβλημα, που είχαν να αντιμετωπίσουν, ήταν και αυτό της στέγασης. Παρά τις τόσες δυσκολίες κάποιιοι δεν τα παράτησαν, αλλά συνέχισαν να αναζητούν δουλειά, για να συντηρήσουν την οικογένειά τους, που ζούσε στο χωριό. Άλλοι, βέβαια, δεν άντεξαν την ξενιτιά, επαναπατρίστηκαν και ασχολήθηκαν με τη γεωργία και την κτηνοτροφία .

3. Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΗ

3.1 Η Οικονομική Ζωή

Οι κύριες οικονομικές δραστηριότητες των κατοίκων του Βορείου Έβρου είναι η γεωργία και η κτηνοτροφία. Στον τομέα της γεωργίας οι κύριες καλλιέργειες είναι τα δημητριακά, τα όσπρια και τα οπωροκηπευτικά ενώ τα τελευταία χρόνια καλλιεργείται ο ηλίανθος και το σουσάμι, κυρίως στην ευρύτερη περιοχή της Ορεστιάδας. Η αύξηση αυτής της καλλιέργειας οφείλεται κυρίως στην μεγάλη δυνατότητα εξαγωγών. Από την άλλη μεριά, η δεντροκαλλιέργεια του νομού σε σχέση με την έκτασή του είναι περιορισμένη. Στον κάμπο της Ορεστιάδας καλλιεργούνται και ζαχαρότευτλα, γεγονός που οδήγησε στην ίδρυση του εργοστασίου της Ελληνικής Βιομηχανίας Ζάχαρης, το οποίο λειτουργεί μέχρι και σήμερα. Επιπλέον, στις γύρω περιοχές, καλλιεργούνται ιδιαίτερα μουριές, αμυγδαλιές, μηλιές και αχλαδιές.

Η κτηνοτροφία, ο δεύτερος σημαντικός παράγοντας της οικονομίας της περιοχής, παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια μεγάλη ανάπτυξη με την εκτροφή κυρίως βοοειδών αλλά και αιγοπροβάτων.

Τέλος, σημαντικό ρόλο στην τοπική οικονομία διαδραματίζει και η αλιεία. Και αυτό γιατί υπάρχει ο ποταμός Έβρος που είναι ο μεγαλύτερος ποταμός της Ελλάδας και ο πιο πλούσιος σε ψάρια. Στα νερά του συγκεκριμένου ποταμού ψαρεύεται το περίφημο ψάρι οξύρυγχος, από το οποίο βγαίνει το μαύρο χαβιάρι.

3.2 Η Επαγγελματική Ζωή³

Οι Τουκμακιώτες, στην πλειοψηφία τους, ασχολήθηκαν αρχικά με τη γεωργία. Με την πάροδο όμως του χρόνου οι κάτοικοι στράφηκαν και σε άλλες επαγγελματικές δραστηριότητες όπως η ραπτική (τερζήδες) και η αγγειοπλαστική, με τους μαστόρους (λαϊνηδες) να φτιάχνουν περίτεχνα λαήνια (στάμνες και τσουκάλια) από πηλό. Επίσης, πολλοί από τους παλιούς κατοίκους ξεχώρισαν ως άξιοι τεχνίτες της πέτρας, οι οποίοι δούλευαν στα λατομεία της περιοχής, έβγαζαν πέτρες με τις οποίες χριζόταν τα σπίτια του χωριού. Η εξόρυξη των πετρών αρχικά γινόταν με τα χέρια, όπως και η επεξεργασία τους, ενώ στη συνέχεια χρησιμοποιήθηκαν τα δυναμήτια που διευκόλυναν το έργο των υλοτόμων. Η επεξεργασία όμως της πέτρας συνεχίστηκε να γίνεται με τα χέρια και για αυτό το χτίσιμο ενός σπιτιού αποτελούσε μια πολύχρονη διαδικασία.

Φυσικά, όπως μαρτυρά και το όνομά του, στο χωριό άνθισε στο παρελθόν και η σηροτροφία, δηλαδή η εκτροφή μεταξοσκωλήκων, που αποτελούσε μια αρκετά προσοδοφόρα πηγή εισοδήματος και επέτρεψε στους κατοίκους να βελτιώσουν τις συνθήκες ζωής τους. Δυστυχώς σήμερα η σηροτροφία έχει εκλείψει εντελώς από το χωριό, λόγω της μαζικής παραγωγής τεχνητής μετάξης. Επίσης στο χωριό μέχρι το τέλος της δεκαετίας του '70 υπήρχε και αλευρόμυλος. Σήμερα όμως, δυστυχώς, κείτεται μισογκρεμισμένος χωρίς να θυμίζει τίποτα από τις παλιές του δόξες.

Στις μέρες μας, η κύρια ασχολία των κατοίκων είναι μόνο η γεωργία, μάλιστα στην περιοχή μας λειτουργεί, από το 1997, εργοστάσιο παραγωγής κατεψυγμένων οπωροκηπευτικών (φασολάκια, αρακά κ.α.) που προσφέρει θέσεις εργασίας στο ντόπιο πληθυσμό.

Άλλα κτίρια που έχουν χρησιμεύσει, κατά καιρούς ως επαγγελματικοί χώροι είναι τα ακόλουθα:

Το ραφείο

Το ταπητουργείο που λειτουργεί μέχρι και σήμερα και κατασκευάζει χαλιά.

Το παντοπωλείο του χωριού που λειτουργεί μέχρι και σήμερα.

4. Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΞΑΔΩΝ

Οι Μεταξάδες είναι το ομορφότερο και γραφικότερο χωριό του Νομού Έβρου. Τα περισσότερα σπίτια είναι δείγματα μοναδικής και σπάνιας αρχιτεκτονικής.

Στην ακόλουθη φωτογραφία, φαίνεται παραστατικά η λιθόχτιστη αρχιτεκτονική ενός παραδοσιακού Μεταξαδιώτικου σπιτιού. Αυτό σχεδιάστηκε και κατασκευάστηκε από τους γηγενείς κατοίκους, χρησιμοποιώντας την παραδοσιακή πέτρα της περιοχής, η οποία λαξεύεται με το χέρι μέχρι και σήμερα. Η χρήση της πέτρας ως εξωτερικού διακοσμητικού και μονωτικού στοιχείου, η χρήση της ξυλοδεσίας στην τοιχοποιία, τα άφθονα δωμάτια με τα πολλά μικρά διαδοχικά παράθυρα καθώς και η λοξή προβολή του πάνω ορόφου (χαγιάτι: στοιχείο τούρκικο), αποτελούν τις ιδιαιτερότητες της Μεταξαδιώτικης κατοικίας με τους δύο ορόφους και την κατάλληλη διαμόρφωση ώστε να διευκολύνεται (στο παρελθόν) η διαβίωση του μεταξοσκώληκα.

Ένα ακόμη δείγμα καταπληκτικής αρχιτεκτονικής αποτελεί η παρακάτω εικονιζόμενη πετρόχτιστη κατοικία της οικογένειας Τερζόγλου, ένα κτίσμα του 1913, που χρειάστηκε πάρα πολλά χρόνια για να αποπερατωθεί.

Ακριβώς απέναντι του βρίσκεται η Εκκλησία του Προφήτη Ηλία που απεικονίζεται παρακάτω. Ένας θαυμάσιος πετρόχτιστος ναός του χωριού, που ξεχωρίζει χάρις στο επιβλητικό καμπαναριό και τους τρούλους που διαθέτει.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στους Μεταξάδες όσα σπίτια κατασκευάζονται πρέπει να είναι πέτρινα καθώς απαγορεύεται να χρησιμοποιηθεί οποιοδήποτε άλλο υλικό. Ο περιορισμός αυτός ισχύει επειδή το χωριό αποτελεί παραδοσιακό οικισμό μας και τα στοιχεία που φέρει αποτυπώνουν ανάγλυφα την παραδοσιακή αρχιτεκτονική, την πολιτιστική κληρονομιά και τη φυσιογνωμία της χώρας μας και συνιστούν εντυπωσιακά ελληνικά αξιοθέατα. Ο χαρακτηρισμός του χωριού ως παραδοσιακού οικισμού οφείλεται

στην ιδιόμορφη αρχιτεκτονική των κτισμάτων του. Η αρχιτεκτονική αυτή παρουσιάζει μορφολογικά, πολλές ομοιότητες με αυτήν της Ηπείρου (Ζαγόρια) και της Βορειοδυτικής Μακεδονίας και δεν απαντάται πουθενά αλλού στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη.

5. Η ΛΑΪΚΗ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

5.1 Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ

Η παραδοσιακή φορεσιά ανδρών και γυναικών στους Μεταξάδες, αποτελείται από αρκετά όμορφα κομμάτια, όλα υφασμένα και κεντημένα στο χέρι.

Η γυναικεία φορεσιά αποτελείται από τα εξής κομμάτια: το πουκάμισο, το φόρεμα (φουστάν'), το γιλέκο (καπούδ'), το σακάκι (σαλταμάρκα), την ποδιά, το παλτό (γούνα), τις κάλτσες (τσιράπια), τα μέστια, τις μαντίλες και διάφορα άλλα εξαρτήματα και κοσμήματα.

Η γυναικεία φορεσιά.

Η φορεσιά της νύφης.

Η αντρική φορεσιά, σε σχέση με τη γυναικεία, ήταν πιο απλή και λιτή. Αποτελούνταν από τα εξής κομμάτια: Τη βράκα (καλοκαιρινό παντελόνι), το πουτούρι (χειμερινό παντελόνι), το πουκάμισο, το γιλέκο (τζιαμαντάν'), το σακάκι (τσούκνα), το ζωνάρι, το σαρίκι (σιρβέτα), τις κάλτσες (μπιγιάλια), τα παπούτσια (τσαρούχια) και τη χειμωνιάτικη κάπα (γιαμπουρλούκ').

Αντρική φορεσιά

Η φορεσιά του γαμπρού.

Η βράκα ήταν μαύρη, φτιαγμένη από βαμβακερό ύφασμα, φαρδιά μέχρι τα γόνατα και στενή από εκεί και κάτω.

5.2 Η ΤΡΟΦΗ

Η τροφή των κατοίκων του χωριού, στο παρελθόν, ήταν λιτή και περιλάμβανε κυρίως όσπρια, φασόλια ξερά και πράσινα φασολάκια, ρεβίθια, φακή, αρακάς, κουκιά. Συνηθίζονταν επίσης και τα παρασκευάσματα ζυμαρικών, όπως κουσκούσι, πλιγούρι, γιουφκάδια (χυλοπίτες). Για τους επισκέπτες έφτιαχναν μικίκια (λουκουμάδες), λαγγίτες (κρέπες) και πασκαλίτσες (ποπ-κορν). Το κρέας που έτρωγαν το προμηθεύονταν κυρίως από τα δικά τους ζώα: κοτόπουλα, χοιρινά, που τα διατηρούσαν σε πήλινα τσουκάλια, αρνιά και πρόβατα ενώ το ψωμί τους, ζυμωτό πάντα, το έψηναν στους πετρόχτιστους φούρνους στις αυλές τους.

Σήμερα, κάποια από τα παραδοσιακά φαγητά που συνηθίζουν να μαγειρεύουν οι νοικοκυρές του χωριού είναι η κλασική μπάμπω (χοντρό λουκάνικο από έντερο γεμισμένο με ψιλοκομμένο χοιρινό κρέας), η λαχανιά, ο τραχανάς με κοτόπουλο, το χοιρινό με τουρσί (αρμιά) καθώς και το σουούσι (χοιρινό κρέας, πασπαλισμένο με πολλά ντόπια μπαχαρικά μαγειρεμένο στο φούρνο, για τουλάχιστον 22 ώρες, μέσα σε ένα πήλινο δοχείο, το οποίο είναι καλά σφραγισμένο με ζυμάρι ώστε να αποτρέπεται η είσοδος του αέρα στο εσωτερικό του).

5.3 ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

Η περιοχή είναι πλούσια σε γιορτές, θρησκευτικές και εποχικές, και θα ήταν μεγάλη παράλειψη αν λησμονούσαμε να αναφερθούμε στην παρούσα εργασία μας, στα ήθη και τα έθιμα του τόπου μας.

Χριστούγεννα

Την περίοδο των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς, οι Μεταξάδες προετοιμάζονται από την προπαραμονή της μεγάλης γιορτής. Οι νοικοκυρές θυμιατίζουν το σπίτι καλωσορίζοντας τους καλικάντζαρους και το βράδυ οι άντρες γυρνάνε στα κόλιαντα. Δεν τραγουδάνε βέβαια, παρά αθόρυβα παίρνουν από τις αυλές των σπιτιών κάρα, αυλόπορτες και ότι άλλο αντικείμενο μικρό ή μεγάλο ξεχάσουν οι νοικοκυραίοι έξω. Τα συγκεντρώνουν στην πλατεία του χωριού και από εκεί τα παίρνουν οι ιδιοκτήτες την επόμενη μέρα αφού πρώτα αφήσουν το αντίτιμο. Την παραμονή το πρωί αρχίζει η σφαγή των γουρουνιών ενώ τα παιδάκια γυρνάνε στα κάλαντα. Το βράδυ στο τραπέζι υπάρχουν εννιά φαγητά, νηστίσιμα. Μαζεύεται όλη η οικογένεια να δειπνήσει περιμένοντας τους Χριστοϊαννάδες. Αυτοί είναι παλικάρια του χωριού που λένε τα Χριστοϊαννα (κάλαντα) το βράδυ της παραμονής. Ξεκινώντας από το Εκκλησάκι του Αγίου Αθανασίου γυρνάνε σε όλο το χωριό, τραγουδώντας κατά ομάδες τα κάλαντα, διαφορετικά σε κάθε σπίτι, ανάλογα με την ηλικία, την οικογενειακή κατάσταση, την εργασία κ.τ.λ

Για τον ιερέα ή τον άρχοντα του χωριού:

Αφέντη μ' αφεντάκι μου, πέντε φορές αφέντη
σήκω σαμπάχλια αφέντη μου και κάτσε στο θρονί σου
και πάρε το αργυρό ταψί και νίψε το πρόσωπό σου...

Για τους χτίστες:

Αφέντη χρυσομάστορα κι ολάργυρη η τέχνη σ'
το σκιπαράκι σ' άδραξε και στο βουνό ακούσ'κει...

Για τους καταστηματάρχες:

Ένας ' μορφοςπραματευτής κι μορφομπιζιργιάννης
στην Προύσα κι ανπραμάτεψε στη Βενετιά να πάει...

Για το νεογέννητο μωρό:

Ένα μικρό μικρούτσικο Σαββατογεννημένο
Σαββάτο και αν γεννήθηκε την Κυριακή βαφτίσ'κει...

Για τα αγόρια:

Μάνα ν' οπού ' χει τον υγιό τον πουλιοκανακάρη
τον έλουζε, τον χτένιζε και στο σχολειό τον στέλνει...

Για τους νέους:

Και κείνος πού 'ναι νιούτσικος να πάει ν' αρραβωνιάσει.

Για τα κορίτσια:

Φραγκίτσα με τα κόκκινα και με τα μαύρα μάτια
Φραγκίτσα, δος μας το φιλί, δος μας και την αγάπη...

Για τους μαθητές:

Γραμματικέ μ' και λειτουργέ μ' και ψάλτη μ' κι αναγνώστη μ'
χαρτί βαστάει στα χέρια του χαρτί και καλαμάρι...

Και ακόμα τραγουδούσαν για τους πεταλωτές, τους σιδεράδες, τους ράφτες, τους
στρατιωτικούς, τους μπογιατζήδες, τους βοσκούς, τους αρραβωνιασμένους, τους
παντρεμένους, τους άτεκνους. Σ' όλα τα σπίτια όμως άρχιζαν με το:

*Χριστόϊαννα, Χριστόϊαννα, τώρα Χριστός γεννιέται
γεννιέται κι ανατρέφεται στο μέλι και στο γάλα
το μέλι το τρώνε οι άρχοντες και τα φλουριά στους άγιους
κι το μελισσοβότανα φορούν τα παλικάρια*

Τέλειωναν κατά τα μεσάνυχτα τραγουδώντας:

*Κι απέδου διάβαινε ο Χριστός με δώδεκα Αποστόλους
κι πάλι πίσω γύρισε με τους εννιά αρχαγγέλους
κι όπου ακούμπησε ο Χριστός χρυσό δεντρίτσι βγήκε
χρυσά ήταν τα κλωνάρια του κι ολάργυρα τα φύλλα
κι απάνω στις κορφούδες του περίστερα φωλιάζαν.*

Πρωτοχρονιά

Το βράδυ, πριν την αλλαγή του έτους, οι γυναίκες του χωριού άνοιγαν φύλλα για την παραδοσιακή βασιλόπιτα ενώ τα παιδιά από νωρίς το πρωί έβγαιναν στους δρόμους για τα σούρβαλα (πρωτοχρονιάτικα κάλαντα) και φώναζαν: Σούρβαλα, μπάμπου, τσιτσι, που σημαίνει : κρέας, γιαγιά, στη σουρβαλιά. Η σουρβαλιά ήταν μια γερή βέργα από κρανιά στην οποία περνούσαν ό,τι τους έδιναν: λουκάνικα, κουλουράκια και κυρίως παστό κρέας. Μετά την εκκλησία μαζεύονταν όλοι γύρω από το σοφρά (ξύλινο χαμηλό στρογγυλό τραπέζι) για το κόψιμο της βασιλόπιτας. Θυμιάτιζαν και ο κύριος του σπιτιού, αφού σταύρωνε την πίτα, έκοβε κομμάτια, πρώτα για τον Αϊ-Βασίλη, μετά για το

Χριστό, για το σπίτι, για τα ζωντανά, για τα χωράφια και για κάθε μέλος της οικογένειας με τη σειρά, από τα μεγαλύτερα προς τα μικρότερα.

Θεοφάνεια

Την παραμονή των Φώτων έβαζαν να βράσει η μπάμπω ενώ ανήμερα πήγαιναν στη βρύση για το άγιασμα των νερών. Έπαιρναν αγιασμό να ρίξουν στα χωράφια, στα ζώα, να κρατήσουν και για γιατρικό στο εικονοστάσι. Τα παιδιά γύριζαν τραγουδώντας τα φώτα :

Σήμερα τα φώτα κι ο φωτισμός
και χαρά μεγάλη και αγιασμός...

Αποκριές

Το πιο γνωστό έθιμο της περιοχής είναι αυτό του μπέη και λαμβάνει χώρα την Καθαρή Δευτέρα. Κάποιος κάτοικός εκλέγεται μπέης και μαυρίζεται με κάρβουνο. Μαζί με την ακολουθία του, πάνω σε ένα δίτροχο αμάξι γεμάτο σκόρδα και κρεμμύδια κρεμασμένα, γυρνούν στα σπίτια και μαζεύουν σιτάρι και όσπρια, που στο τέλος τα πουλούν και τα χρήματα τα διαθέτουν για την εκκλησία και για τους φτωχούς. Ένας άλλος ντύνεται αράπης. Φτιάχνουν και ένα ομοίωμα ανθρώπου από άχυρο πάνω σε τροχούς, το σταμπουλούδι. Ο αχυρένιος άνθρωπος έχει πάνω του ένα γράμμα για τον αράπη, που γράφει ότι ήρθε από το εξωτερικό και θέλει να παλέψουν. Αρχίζει λοιπόν η πάλη και νικητής είναι το σταμπουλούδι. Ο αράπης κρατάει ένα μακρύ ξύλο, που καταλήγει στο τοπούζι, πλατύ και βαθύ πιάτο, μέσα στο οποίο οι θεατές ρίχνουν χρήματα. Με ένα ζευγάρι ξύλινα κυάλια παρακολουθεί ποιος δεν ρίχνει χρήματα στο τοπούζι. Ακολουθεί χορός και πρώτη χορεύει η γυναίκα του κρατώντας ένα μπακίρι γεμάτο νερό, μέσα στο οποίο ο κόσμος ρίχνει τον οβολό του. Στο τέλος ο αράπης δίνει ευχές για τα σπαρτά. Σκορπά στον αέρα σπόρους και εύχεται, όσο ψηλά πηγαίνουν, τόσο μεγάλη να είναι η σοδειά. Όσα χρήματα συγκεντρώνονται μοιράζονται στους άπορους του χωριού.

Γιάγιανος

Γιορτάζεται δύο συνεχόμενες βραδιές, 23 και 24 Ιουνίου. Το έθιμο του «Γιάγιανου» είναι πολύ παλιό και η σημασία του μεγάλη για όλους και ιδιαίτερα για τους αγρότες που τους θύμιζε ότι έφτασε το καλοκαίρι στα μισά του κι από δω και πέρα δεν επιτρέπονται τα σπαρτά.

Από το βράδυ της 22ας Ιουνίου ετοιμάζαν τα καλά τους. Με το χάραμα, πήγαιναν στα χωράφια τους απ' όπου έφευγαν μόνο το απόγευμα.. Τέλος έφτιαχναν ένα μεγάλο μπουκέτο από λουλούδια όλων των ειδών και κυρίως του γιάγιανου και των καρυδιών

και χόρευαν μ' αυτό στην πλατεία. Το ίδιο γινόταν και την επόμενη μέρα. Το τραγούδι που τραγουδούσαν και χόρευαν ήταν:

Και γιάγιανος και σύναρος, του Γιάννη το βοτάνι
τα δύο βοτάνια μάλωναν ποιο να μυρίσει κάλλιο
μυρίζει ο Άγιος βότανο που ξιέρ' κι απού μυρίζει
μυρίζει και το αγόκλημα που ξιέρ' κι από το κλήμα
μυρίζει κι άις-Γιάγιανος που ξιέρ' κι απού τη γη του.
Κόρη ξανθή τον μάζευε πλέκοντας το γαϊτάνι
πλέκοντας και χαζεύοντας και σιγοτραγουδώντας
στη μέση πλέκουν το Χριστό, στην άκρη το Βαγγέλιο
και στα πλεκογυρίσματα πλέκουν τον αϊ-Γιάννη.
Βρυσίτσα πετροκάλαμη για τούτο σε καρτέρεσα
να έρθει ο κόσμος για νερό, νερό να μη τους δώσεις
μόνο να τους ρωτήσετε ποιος είναι ο Γιάννης ο βασιλιάς
απ' όχει εννιά υγιούς και τους εννιά τους πάντρεψε
εννιά νυφάδες παίρνει όλες αφέντ' τον έλεγαν
όλες μαντήλι τον δώριζαν, η νύφη η μικρότερη
αφέντη δεν τον έλεγε, μαντήλι δεν τον δώριζε.

Του Προφήτη Ηλία

Τη μέρα αυτή στο χωριό γίνεται το πανηγύρι. Απ' την παραμονή έρχονται έμποροι με τιςπραμάτειες τους ενώ εκείνη την ημέρα, μιας και είναι αργία για το χωριό, ο κόσμος ντύνεται με τα καλά του και βγαίνει στην πλατεία, όπου μικροί και μεγάλοι χορεύουν με γκαίντες και ζουρνάδες ενώ στο γλέντι συμμετέχει και ο πολιτιστικός σύλλογος γυναικών παρασκευάζοντας τοπικά εδέσματα.

5.4 ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Η ελληνική παραδοσιακή μουσική ή αλλιώς «δημοτική μουσική» όπως συνηθίζεται να λέγεται, περιλαμβάνει όλα τα τραγούδια, σκοπούς και ρυθμούς των ελλαδικών περιοχών. Πρόκειται για συνθέσεις που στην συντριπτική πλειοψηφία τους είναι άγνωστοι οι δημιουργοί τους, έχουν ζωή περισσότερο από έναν αιώνα ενώ οι ρίζες τους ανάγονται στη βυζαντινή περίοδο και την αρχαιότητα. Τα δημοτικά τραγούδια είναι οι λαϊκές εκείνες εκδηλώσεις που αποτελούν την πιο γνήσια και αυθεντική έκφραση της

ελληνικής λαϊκής ψυχής και μας δίνουν έτσι την ευκαιρία να γνωρίσουμε καλύτερα τους προγόνους μας, τις ρίζες μας.

Το αντιπροσωπευτικό τραγούδι των Μεταξάδων είναι η Βασιλικούδα. Ανήκει στις παραλογές, δημοτικά τραγούδια με μεταφυσικά στοιχεία και λυπηρό τέλος, και ξεχωρίζει για τη μουσική του που συγκαταλέγεται ανάμεσα στους 2-3 πιο δημοφιλείς σκοπούς του Έβρου. Αυτό οφείλεται στη γκάιντα και ιδιαίτερα στον έρρυθμο αυτοσχεδιασμό στο τέλος. Πρόκειται για πρόσφατη σχετικά δημιουργία δημοτικού τραγουδιού, που πυρήνα έχει ένα πραγματικό γεγονός στις αρχές του αιώνα, με πρωταγωνιστή τον Ιωάννη Μαντά, δήμαρχο των Μεταξάδων, που σκανδάλισε τη συντηρητική κοινωνία του χωριού, όταν παντρεύτηκε για τέταρτη φορά, χωρίς φυσικά τη συγκατάθεση της Εκκλησίας και των συντοπιτών του.

*Στο Τουκμάκι, στ'ς 'Μεταξάδες, Γιάννης δήμαρχος
άντε Βασιλικούδα μ', Γιάννης δήμαρχος.
Τέσσερις γυναίκες πήρε κι άλλην αγαπάει
άντε Βασιλικούδα μ', κι άλλην αγαπάει.
Δεύτερη αζαδέρφη του είναι, δεύτερη αζαδέρφ'.
Κάθεται γιατρός τον λέει και τον ορμηνεύει
μην την παρ'ς τη Βασιλικούδα και την αζαδέρφ'σ'
θα σε βγάλ' 'π' τη Δημαρχία κι από το χωριό.
Κάθεται η μάνα της τη λέει και την ορμηνεύει
μην την παίρν'ς παιδί μ' το Γιάννη, αυτόν τον χουβαρντά
θα τον βγάλ'ς 'π' τη Δημαρχία κι από το χωριό.
Γώ το Γιάννη θα δεν πάρω, δε θα παντρευτώ.*

Πέρα από αυτό όμως υπάρχουν πάρα πολλά άλλα δημοτικά τραγούδια όπως του γάμου, ερωτικά, σατιρικά και άλλα, την ακριβή χρονολόγηση των οποίων δεν γνωρίζουμε. Ενδεικτικά παραθέτουμε αποσπάσματα τραγουδιών που σώζονται ως τις μέρες μας.

Ιστορικά

*Το χίλια εννιακόσια, το έτος είκοσι ένα
τηλεγραφικώς μας έρχονται, στον πόλεμο να πάμε
αποστολή μας στείλανε εις τη Μικρά Ασία.....
Ήρθανε Τούρκοι, μωρή Δεσποινούδα μ',
ήρθανε Τούρκοι στο Τουκμάκ'
ήρθε και ο ταζιντάρης να μάσει τα παιδιά.
Πάτησαν, μωρή Δεσποινούλα μ',
πάτησαν του Βαϊτση το σπίτι, του Βαϊτση του Πεχλιβάνη...*

Του γάμου

*Παντρεύεται και ο φτωχός, πλούσια γυναίκα παίρνει
λούζεται, στολίζεται και βάζει τα χρυσά της,
στην εκκλησία πήγαινε, πήγε να κοινωνήσει...*

*Κι ο αφέντης μας χαρά θα κάμει, χαρά και πανηγύρι.
Ακάλεσε εννιά χωριά και δεκαπέντε κάστρα...*

*Το φεγγάρι, λεβέντισά μου, το φεγγαράκι το λαμπρό
μου κάνει παρέα πηγαίνοντας στη λεβέντισά μου
στην άσπρη, ροδοκόκκινη και τη μελαχροινή...*

*Πες μου, κόρη, πες μου ποιος είναι ο καλός σου
κι ο αγαπητικός σου.
Δεν το λέω, μάνα, δεν το φανερώνω,
γιατί θα τον σκοτώσεις και θα τονε μαχαιρώσεις...*

Ερωτικά

*Δώδεκα δούλες έχω εγώ, όποια σ' αρέσει πάρε.
Θέλεις την άσπρη την παχιά, θέλεις τη μαυρομάτα,
θέλεις την κρασογάλανη, πού 'ναι φλουριά γεμάτη....*

*Ήρθανε κι ανταμώθηκαν οι δυο ερωτευμένοι,
Ρόιδω λέει στο Δημήτρη, πολύ σε αγαπώ,
γιατί είσαι παλικάρι, το πρώτο στο χωριό....*

Της ξενιτιάς

*Μάνα και γιος μαλώνανε Σαββάτο όλη μέρα.
Παιδί μου, αν πας στην ξενιτιά, πίσω να μη γυρίσεις....*

*Ανάθεμα την ξενιτιά και το καλό που έχει
Δε βρήκα μέρα να χαρώ και Κυριακή ν' αλλάξω
και μια βραδιά να κοιμηθώ χωρίς ν' αναστενάξω....*

Σατιρικά

*Ξένε μ', αν θες να παντρευτείς, έλα ρώτα και μένα
ψηλή γυναίκα μη παίρνεις, δεντρί ξεριζωμένο,
κοντή γυναίκα μην παίρνεις, βαρέλι ξεφουντωμένο,
μαύρη γυναίκα μην παίρνεις, καζάνι μουτζουρωμένο,
άσπρη γυναίκα μην παίρνεις, σακί πασπαλισμένο.
Μελαχροινή και νόστιμη, αυτή είναι για σένα.*

*Όποιος είναι παλικάρι περπατάει σαν το λιοντάρι
έτσι είναι τσιλιμπί μου, μα την Παναγιά,
πέφτουν φαρμάκια στην καρδιά.
Όποιος είν' αρραβωνιασμένος περπατάει συλλογισμένος
έτσι είναι τσιλιμπί μου, μα την Παναγιά.
Κι όποιος είναι παντρεμένος περπατάει σαν πεθαμένος
έτσι είναι τσιλιμπί μου, μα την Παναγιά.*

ΓΙΑΝΙΤΣΑΡΗΣ (Ταπεινός χορός)

Ταπεινός χορός από τους Μεταξάδες Έβρου. Πρόκειται για έναν απλό, λιτό και τραγουδιστό χορό, από τους συνηθισμένους στα χωριά της περιοχής αυτής, οποίος χορεύεται με διαφορά τραγούδια κυρίως στα 9/8 (2+2+2+3) αλλά και με τραγούδια ρυθμικά πιο ελεύθερα (αμάραντοι, δίψες κόρη μου χιονίζει κτλ). Ο σχετικά αργός ρυθμός αυτού του τύπου με τα συγκεκριμένα βήματα, έγινε η αιτία να του προσδώσουν οι χοροδιδάσκαλοι ένα πιο τελετουργικό ύφος, που δεν έχει καμιά σχέση με την περιοχή αλλά αντιθέτως παραπέμπει προς ρουμλούκι. Στο γεγονός αυτό σημαντικό ρόλο έπαιξε και η δισκογραφία (ο τρόπος απόδοσης του τραγουδιού με όργανα) μέσω της οποίας αλλά και των σεμιναρίων που ακολούθησαν, έγιναν γνωστά και το τραγούδι και ο χορός.⁵

"Στο χωρίον Μεταξάδες..."

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Γυναικών Μεταξάδων σε συνεργασία με τον μεγάλο δάσκαλο της Θρακιώτικης παραδοσιακής μουσικής Χρόνη Αηδονίδα και το μαθητή του και συνεργάτη του Χρήστο Κισσούδη, κυκλοφόρησαν ένα καλαίσθητο cd με 18 τραγούδια από την περιοχή των Μεταξάδων και τίτλο "Στο χωρίον Μεταξάδες..." Στο cd περιέχεται και ένα βιβλιαράκι, όπου εκτός από πληροφορίες για το κάθε τραγούδι μαζί με και τους στίχους του, υπάρχει και πλούσιο φωτογραφικό υλικό από την περιοχή, τους συντελεστές, αλλά και το αρχείο του Συλλόγου.

6. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ολοκληρώνοντας αυτή τη συνοπτική αλλά συνάμα ουσιαστική μελέτη στο διάβα του χρόνου, αξίζει να τονιστεί ότι το χωριό των Μεταξάδων είναι ριζωμένο σε μία περιοχή γεμάτη πράσινο, πνιγμένη από τις μυρωδιές της φύσης και με μοναδικές ομορφιές και παραδόσεις που ξεπερνούν κάθε προσδοκία. Η ήρεμη και ξέγνοιαστη ζωή, η γνήσια επαφή με τον συνάνθρωπο, το αίσθημα της ασφάλειας και η μοναδική επαφή με τη φύση είναι λίγα από τα πολλά πλεονεκτήματα που προσφέρει στους κατοίκους η διαμονή στο χωριό. Δυστυχώς, όμως, τα τελευταία χρόνια το φάσμα της ανεργίας έχει οδηγήσει στη σταδιακή εγκατάλειψη του χωριού από το πιο ζωντανό του κομμάτι, τη νεολαία, με συνέπεια τη σημαντική μείωση του πληθυσμού και την εμφάνιση επιτακτικής ανάγκης για την άμεση λήψη αναπτυξιακών μέτρων τόσο κρατικής όσο και ιδιωτικής φύσεως.

Η παρούσα έρευνα στάθηκε αφορμή, για να γνωρίσουμε εμείς οι ίδιοι, αλλά και για να μάθουν και οι υπόλοιποι συντοπίτες μας, και όχι μόνο, τους ανεκτίμητους θησαυρούς που κρύβει η Θρακική γη σε τούτο το ακριτικό κομμάτι της Ελλάδας. Η υποχρέωσή μας ωστόσο δεν εξαντλείται στο να αναδείξουμε τις ομορφιές της περιοχής. Επιθυμία μας είναι να κρατήσουμε, με την ευκαιρία που μας δόθηκε, ανάγλυφες τις μνήμες αυτού του ξεχωριστού τόπου και να ευτυχίσουμε να τις μεταλαμπαδεύσουμε στους απογόνους που θα έρθουν στο μέλλον.

7. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ – ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

1. <http://www.dadia-np.gr/VisitUs/Excursions/tabid/80/language/en-GB/Default.aspx?PageContentID=11>
2. www.metaxades.gr/index.cfm?AreaId=1
3. gym-metax.evr.sch.gr/dimos_metaxadon/metax_laog.htm
4. “Τα βάσανα μικρών ανθρώπων : Από τον Έβρο στη Σύρο Παιδόπολεις”, Δ. Ν. Χάλαρης, Εκδ. 1^η Ν. Α. Ροδόπης-Έβρου, Οκτώβριος 2010
5. www.youtube.com/watch?v=-IYyF9E5ys0
6. <http://www.elliniki-gnomi.eu/archives/29715>

8. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

« ΟΙ ΜΕΤΑΞΑΔΕΣ ΣΤΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ »

1. Ποιος είναι ο τόπος καταγωγής σας;

2. Πόσα χρόνια κατοικείτε στους Μεταξάδες;

3. Ποια είναι η ηλικία σας;

0 -18 18 – 35 35 – 50 50 – 70 70 - άνω

4. Γνωρίζετε από πού πήρε την ονομασία του το χωριό;

5. Γνωρίζετε ποιες είναι οι κύριες ασχολίες των κατοίκων του χωριού σήμερα και ποιες ήταν στο παρελθόν;

6. Ποια, κατά τη γνώμη σας, είναι τα πλεονεκτήματα της ζωής στο χωριό σας;

7. Ποια θεωρείτε πως είναι τα κύρια προβλήματα που αντιμετωπίζει το χωριό σας σήμερα;

8. Αναφέρετε μέχρι και 3 από τα πιο ξακουστά παραδοσιακά φαγητά του χωριού σας.

9. Αναφέρετε μέχρι και 3 παραδοσιακά έθιμα του χωριού σας.

10. Νιώθετε παραμελημένοι από την πολιτεία; Αν ναι, τι θα θέλατε να αλλάξει στο χωριό σας;